

Úvodní stránka>Vaše práva>Oběti trestných činů>Odškodnění>Uplatnění nároku na náhradu škody od pachatele Uplatnění nároku na náhradu škody od pachatele

Španělsko

Jak mohu uplatnit nárok na náhradu škody nebo jiné opravné prostředky / prostředky nápravy vůči pachateli v trestním řízení a komu bych měl příslušnou žádost adresovat?

Ve španělském právu je běžným postupem pro uplatnění nároku na náhradu škody trestní řízení, v němž jsou analyzovány občanská a trestní odpovědnost. Z toho důvodu místní trestní soud (*Juzgado de Instrucción*) nabízí poškozenému možnost podat občanskoprávní žalobu, aby mohl prohlásit, zda hodlá nárok uplatnit v trestním řízení, nebo si vyhrazuje právo požadovat náhradu škody za utrpěnou újmu v občanskoprávním řízení.

Jestliže poškozený uvede, že hodlá nárok uplatnit v trestním řízení, může se buď rozhodnout pro občanskoprávní žalobu, kterou jeho jménem podá státní zástupce (což se stane, pokud poškozený neuvede žádnou upřednostňovanou možnost), nebo se dle svého přání může zúčastnit řízení osobně (prostřednictvím právního poradce a advokáta).

Pokud se poškozený rozhodne uplatnit nárok na náhradu škody mimo trestní řízení, musí iniciovat občanskoprávní řízení podle pravidel tohoto řízení.

V důsledku toho může oběť podat u soudu žalobu na náhradu škody, a to buď osobně v rámci prohlášení v okamžiku, kdy jí je nabídnuta možnost zahájit řízení jako soukromý účastník, nebo písemným prohlášením, v němž uvede svůj nárok, nebo prostřednictvím právního poradce či advokáta. Toto písemné prohlášení není nezbytné: není-li vypracováno, státní zástupce podá návrh na zahájení občanskoprávního i trestního řízení.

Pomoc s přípravou žádosti vám mohou poskytnout úřady pro podporu obětem trestných činů (*Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito*), které působí ve všech autonomních společenstvích, téměř ve všech hlavních městech provincií i v dalších městech; v případě teroristických trestných činů vám může být nápomocen Úřad na podporu a informování obětí terorismu při Vrchním soudu s celostátní působností (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*).

V jaké fázi trestního řízení bych měl žádost předložit?

Žádost můžete předložit kdykoli během řízení, jestliže dosud nezapočalo ústní jednání. Místní trestní soud vám nabídne možnost podat žádost ve fázi vyšetřování, jakmile se dozví o existenci poškozeného.

Co mohu v žádosti požadovat a jakým způsobem ji mám předložit (uvest celkovou částku a/nebo specifikovat jednotlivé ztráty, ušlý zisk a úroky)?

Žádost by měla upřesňovat způsobenou škodu (výši škody) a měla by obsahovat příslušné faktury nebo stanovená ocenění dokládající váš nárok, které později prozkoumá soudní znalec.

Existuje pro takové žádosti zvláštní formulář?

Ne, neexistuje.

Jaké důkazy musím na podporu své žádosti předložit?

Na podporu své žádosti byste měli předložit příslušné faktury nebo stanovená ocenění dokládající váš nárok. Pokud jste požádali o právní pomoc, budete muset předložit důkazní informace o svém příjmu a majetku.

Je třeba zaplatit v souvislosti s mojí žádostí nějaké soudní výlohy či jiné poplatky?

Ne, není.

Mohu si před a/nebo v průběhu řízení vyžádat právní pomoc? Mohu si ji vyžádat, pokud nežiji v zemi, kde řízení probíhá?

Jakožto žadatel, který je obětí, máte od okamžiku prvního kontaktu s úřady a úředníky právo obdržet informace o postupu pro získání právního poradenství a obhajoby, v případě potřeby o podmínkách, za nichž vám uvedené služby mohou být poskytnuty bezplatně. Tyto informace vám podají i úřady pro podporu obětem trestných činů.

Jako žadatel, který je obětí, budete moci podat žádost o uznání vašeho nároku na právní pomoc úředníkovi nebo orgánu, který vám poskytl informace o postupu pro získání právního poradenství a obhajoby, případně pro získání těchto služeb bezplatně. Úředník nebo orgán tuto žádost společně s předloženou dokumentací postoupí příslušné advokátní komoře.

Svou žádost můžete podat i u úřadů pro podporu obětem trestných činů, které ji postoupí příslušné advokátní komoře.

Obecně platí, že jako žadatel, který je obětí, můžete využít služeb právního poradenství, které nabízejí informace týkající se práva všem občanům. Tyto služby organizují advokátní komory v oblasti působnosti každého soudu.

Pro přístup k těmto službám musíte vyplnit formulář, který lze získat u soudů, na Ministerstvu spravedlnosti nebo jiném státním úřadě, a prokázat, že nemáte dostatečné prostředky. Svou žádost musíte podat u advokátní komory v oblasti působnosti příslušného soudu nebo u soudu příslušného pro oblast vašeho bydliště, pokud nebylo trestní řízení dosud zahájeno. Jakmile je trestní řízení zahájeno, můžete kdykoli získat bezplatnou právní pomoc, pokud se jako oběť osobně dostavíte na jednání.

Jste-li obětí genderového násilí, nemusíte pro získání právní pomoci nejdříve prokázat, že nemáte dostatečné prostředky.

Právní pomoc můžete získat i v případě, že jste obětí terorismu.

Jako oběť trestného činu můžete ve Španělsku požádat o právní pomoc, jste-li občanem kteréhokoli členského státu EU a prokážete, že nemáte dostatečné prostředky.

Bez ohledu na existenci prostředků pro zahájení soudního řízení bude vaše právo na právní pomoc uznáno a tato pomoc vám bude okamžitě poskytnuta, jste-li obětí genderového násilí, terorismu nebo obchodování s lidmi, a to ve všech řízeních, která souvisejí s vaším postavením oběti, jsou od něho odvozena nebo z něj vyplývají, nebo jste-li obětí zneužití či týrání v případě, že jste nezletilá osoba nebo trpíte mentální retardací či duševním onemocněním. Toto právo platí rovněž pro příjemce jakéhokoli druhu pomoci v případě úmrtí oběti, pokud se na trestných činech nepodíleli.

Pro účely poskytnutí právní pomoci budete jako žadatelé považováni za oběť v okamžiku podání trestního oznámení nebo žaloby nebo zahájení trestního řízení souvisejícího s kterýmkoli z uvedených trestných činů, a toto postavení si zachováte po celou dobu průběhu trestního řízení nebo až do vynesení odsuzujícího rozsudku po ukončení řízení.

Právo na právní pomoc zaniká v okamžiku, kdy se osvobozující rozsudek stane pravomocným, nebo následkem dočasného pozastavení řízení nebo zamítnutí obžaloby z důvodu neprokázání trestných činů, a to aniž by vznikla povinnost vrátit náklady na jakékoli dosud bezplatně využívané služby.

V různých řízeních případně zahájených na základě vašeho postavení oběti určených trestných činů, a zejména v řízeních ve věcech genderového násilí, vám musí pomáhat tentýž právník, aby tak bylo řádně zaručeno vaše právo na obhajobu.

Na právní pomoc máte právo, pokud váš roční příjem a příjem na člena rodiny nepřesahují: dvojnásobek veřejného víceúčelového ukazatele příjmů (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples – IPREM*) platného v době podání žádosti, pokud dotčená osoba není členem žádné rodiny. Ukazatel IPREM je index, který se stanoví jednou ročně a používá se k určení výše určitých dávek nebo prahové hodnoty pro přístup k určitým dávkám, nárokům nebo veřejným službám, dva a půl násobek ukazatele IPREM platného v době podání žádosti, pokud je dotčená osoba členem jakéhokoli typu rodinné jednotky o méně než čtyřech členech, trojnásobek ukazatele IPREM, pokud dotčenou rodinnou jednotku tvoří čtyři nebo více členů. Jestliže je vám jako oběti poskytnuta bezplatná právní pomoc, nemusíte hradit tyto náklady: předběžné právní poradenství, náklady na právního poradce a advokáta, náklady související se zveřejněním inzerátů v úředním tisku, zálohy požadované pro podání určitých opravných prostředků, platby znalcům.

Kromě toho budete mít nárok na slevu ve výši 80 % z poplatků za notářské listiny a osvědčení z katastrálního a obchodního rejstříku.

V jakém případě trestní soud zamítne můj nárok vůči pachateli nebo o něm odmítne rozhodnout?

Obecně v případě **násilných trestných činů a sexuálně motivovaných trestných činů** musí soud dospět k závěru, že se jedná o úmyslný (záměrný) násilný trestný čin nebo sexuálně motivovaný trestný čin, a tuto skutečnost stanovit v soudním rozhodnutí, kterým se ukončuje trestní řízení. V tomto pravomocném soudním rozhodnutí v trestním řízení musí být jasně určena příčinná souvislost mezi trestným činem a újmou nebo poškozením zdraví nebo případně smrtí. Je také možné, že soudní rozhodnutí, kterým se ukončuje trestní řízení, může nařídit dočasné přerušení řízení nebo zastavení řízení.

Podle španělských právních předpisů týkajících se trestních věcí je dočasné přerušení řízení vhodné, pokud není řádně prokázáno spáchání trestného činu, který vedl k soudem projednávané věci, nebo pokud se dospěje k závěru, že trestný čin byl spáchán, ale neexistují dostatečné důvody k obvinění konkrétní (ch) osoby/osob jakožto pachatelů, spolupachatelů nebo účastníků trestného činu.

Zastavení řízení je vhodné v případě, že neexistují důvodné známky toho, že došlo ke spáchání činu, který byl podnětem k soudem projednávané věci, v případě, že čin není trestným činem, nebo že osoby souzené jako pachatelé, spolupachatelé nebo účastníci trestného činu jsou zřejmě zbaveny trestní odpovědnosti.

V případě **teroristických trestných činů** je obecně zapotřebí, aby soud zvážil, zda podle platných právních předpisů existuje občanskoprávní odpovědnost za dané činy a za náhradu škody. Poskytnutí pomoci a dávek stanovených podle španělských právních předpisů týkajících se terorismu podléhá zásadám pro odškodnění, jež jsou stanoveny v Evropské úmluvě o odškodňování obětí násilných trestných činů.

Mohu se proti takovému rozhodnutí odvolat nebo využít jiných opravných prostředků / prostředků nápravy?

Jestliže se vyšetřující soudce (soudu nebo soudního orgánu) rozhodne zastavit řízení (tzn. nařídit zamítnutí žaloby), může oběť podat opravný prostředek, pokud se osobně dostavila k jednání a jde o soukromou žalobu.

Podle španělských právních předpisů týkajících se trestních věcí je dočasné přerušení řízení vhodné, pokud není řádně prokázáno spáchání trestného činu, který vedl k soudem projednávané věci, nebo pokud se dospěje k závěru, že trestný čin byl spáchán, ale neexistují dostatečné důvody k obvinění konkrétní (ch) osoby/osob jakožto pachatelů, spolupachatelů nebo účastníků trestného činu.

Zastavení řízení je vhodné v případě, že neexistují důvodné známky toho, že došlo ke spáchání činu, který byl podnětem k soudem projednávané věci, v případě, že čin není trestným činem, nebo že osoby souzené jako pachatelé, spolupachatelé nebo účastníci trestného činu jsou zřejmě zbaveny trestní odpovědnosti.

V případě **násilných trestných činů a sexuálně motivovaných trestných činů** je k tomu, aby bylo možné požádat o různé druhy zákonem stanovené pomoci, obecně nutné soudní rozhodnutí, které ukončuje soudní řízení a vůči němuž neexistuje další opravný prostředek. Opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí v trestním řízení lze podat ve stanovené lhůtě, a to formou opravného prostředku, který je uveden v tomto rozhodnutí.

Jestliže mi soud přizná náhradu škody, jak mohu zajistit, aby bylo rozhodnutí vůči pachateli vykonáno, a jakou pomoc mohu za tímto účelem získat?

V případě, že je pachatel prohlášen částečně platebně neschopným, uhradí celou pomoc nebo její část stát.

Na stát budou převedena vaše práva vůči účastníkovi řízení, který za trestný čin nese občanskoprávní odpovědnost, a to až do plné výše prozatímní nebo konečné pomoci, která vám byla přiznána jako oběti nebo příjemci pomoci.

Stát může proti účastníkovi řízení, který za trestný čin nese občanskoprávní odpovědnost, podat žalobu na vrácení přiznané pomoci v plné výši nebo její části.

Tato případná žaloba bude řešena ve správním výkonem rozhodnutí a použije se mimo jiné v následujících případech:

jestliže pravomocné soudní rozhodnutí prohlásí, že k trestnému činu nedošlo,

jestliže po vyplacení pomoci obdržíte vy jako oběť, jakož i s vámi související příjemci pomoci z jakéhokoli důvodu úplnou nebo částečnou náhradu škody utrpěné během tří let následujících po poskytnutí pomoci,

jestliže byla pomoc získána na základě poskytnutí nepravdivých nebo záměrně neúplných údajů informací nebo jakýmkoli jiným podvodným způsobem,

jakož i záměrným opomenutím okolností, které povedou k zamítnutí nebo snížení požadované pomoci,

jestliže je odškodnění přiznané v rozsudku nižší než prozatímně poskytnutá pomoc.

Tato žaloba bude podána formou vstupu státu do probíhajícího trestního nebo občanskoprávního řízení, aniž tím bude dotčena občanskoprávní žaloba, kterou může případně podat státní zástupce.

Obětem mohou poskytnout pomoc příslušné úřady pro podporu obětí trestných činů nebo v případě teroristických trestných činů Úřad na podporu a informování obětí terorismu při Vrchním soudu s celostátní působností, které jim podají veškeré informace, jež v daných záležitostech jako oběti trestného činu potřebují.

Úřady pro podporu obětí trestných činů vám podají informace o možnosti účasti v rámci trestu odnětí svobody, kterou máte jako oběť, a poskytnou vám veškerou potřebnou pomoc, abyste mohli uplatnit svá zákonem uznaná práva.

Pokud jste obětí terorismu, poskytnete vám Úřad na podporu a informování obětí terorismu při Vrchním soudu s celostátní působností potřebné možnosti k získání informací, abyste mohli zjistit vše, co se týká výkonu trestu odnětí svobody až do doby jeho plného uplynutí, zejména v případech přiznání dávek nebo propuštění odsouzených. Kromě toho vám jako oběti úřad v rámci vyřizování žádostí o odškodnění poskytne informace o získání osvědčení o pravomocných soudních rozhodnutích, o příkazech k nevyhánění občanskoprávní odpovědnosti a jiných dokumentech nutných pro vyřízení zákonem stanovené pomoci.

Poslední aktualizace: 29/06/2022

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.